

GABB, JACQUI:

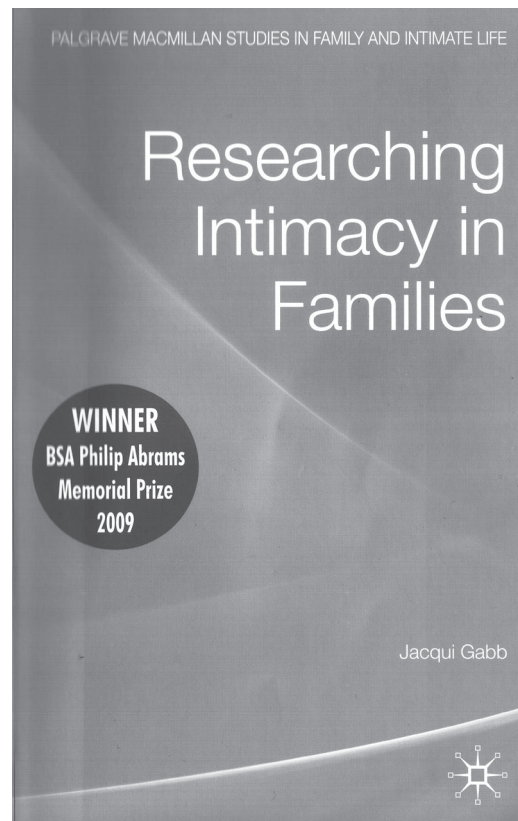
RESEARCHING INTIMACY IN FAMILIES

Basingstoke, Palgrave Macmillan, 2010

V zbirki *Palgrave Macmillan Studies in Family and Intimate Life* že nekaj let izhajajo dela, ki osvetljujejo družinsko in zasebno življenje z različnih zornih kotov. Med naslovi najdemo npr. *Družine v spreminjajoči se Evropi: primerjava oblik, struktur in idealov* (2008), *Spreminjanje družine – spreminjanje hrane* (2009), *Lezbičnost in materinstvo* (2009), *Pravila in prakse odnosnosti* (2011). Leta 2010 je izšla dopolnjena izdaja *Researching Intimacy in Families*.

Delo sestavlja sedem večjih razdelkov, ki obravnavajo naslednje teme: raziskovanje družine in otroštva, metodološki pristopi, konceptualizacija intimnega življenja in pisanje o njem. Besedilo je nastalo po empiričnih raziskavah s področja družinskih študij in študij spolov ter spolnosti. Združuje teoretična in empirična raziskovalna spoznanja. Avtorica prikazuje konceptualna in metodološka vprašanja v tekočem prepletanju, kar ni le slogovno zanimivo, marveč tudi vsebinsko izzivalno. Ker analizira tako metode raziskovanja kot teoretične okvire, lahko delo umestimo v presečišče med metodologijo raziskovanja in družinske študije. Osredotoča se sicer na raziskovanje in prikaz raziskav o odnosih v družini, a je zaradi pregleda metod raziskovanja uporabno tudi za raziskovalce z različnih področij vzgoje in izobraževanja, socialnega dela, sociologije.

Jacqui Gabb razpravlja o praksah v vsakdanjem zasebnem življenju predvsem z zornega kota sociologije intimnosti. Obravnava različ-

ne teorije, in sicer tako, da bralca spodbuja, da razvije kritično refleksijo o različnih teoretičnih izhodiščih in pristopih. Tudi pri prikazu metodoloških pristopov poudari parcialnost posameznih metod. Tako kvalitativni kot kvantitativni pristopi osvetlijo intimno življenje le deloma, zato priporoča uporabo kombiniranih pristopov. Metode raziskovanja prikaže tudi v posebnem poglavju. Pregled seže od obsežnih

preglednih (nacionalnih) raziskav z uporabo anketnega spraševanja do participatornih raziskav (z uporabo beleženja dnevnikov, različnih opazovalnih tehnik) in tehnik fokusnih skupin. Dragocen je prikaz inovativnih mešanih metod (*mixed-methods*), ki združujejo različne načine zbiranja podatkov.

V prvem poglavju predstavi projekt, na podlagi katerega je delo nastalo. Empirični podatki so bili zbrani v raziskavi *Behind Closed Doors: Researching Intimacy and Sexuality in Families*. V nadaljevanju odstira mnoga vprašanja, ki so navadno zamolčana. Tako se npr. dotakne vprašanja povezanosti med intimnostjo in razrednostjo, o čemer razen (materialističnih) feminističnih študij avtorji ne pišejo. Razredna pripadnost oblikuje vsakdanje življenje in tudi družinske odnose. Pri analizi podatkov se sprašuje o načinih razumevanja, kaj je npr. »dobro starševstvo«, in pokaže, kako se tvori pojmovanje o »dobrem starševstvu« pod vplivom prevladujočih ideologij. Slednje zavračajo, da bi lahko bile, denimo, lezbične matere »dobre matere«. Podobno se zgodi tudi z materami iz delavskih slojev in marginaliziranih skupin, ki jim (pre)pogosto nalожijo krivdo za vse otrokove težave.

V poglavju o konceptualizaciji intimnosti kritično »odvije«, kot sama pravi, pojmovanja intimnosti in družinskih odnosov. Pri tem opredeli družino kot »afektivni prostor intimnosti, v katerem nastajajo pomeni, se oblikujejo izkušnje družinskih članov v zgodovinskem socio-kulturnem kontekstu« (str. 64), in se oddalji od bolj naturalističnih opredelitev družine kot skupine, ki skrbi za reprodukcijo in socializacijo.

Avtorica zapiše, da so se empirične sociološke raziskave družine začele v prvi polovici prejšnjega stoletja in so zasledovale predvsem vprašanja o tem, katere družbene potrebe ureničuje družina. Družinska enota je bila dolgo predstavljena kot »naravna enota«, ki skrbi za reprodukcijo človeške vrste. Šele raziskave na področju sociologije družine so poudarile tudi pomen odnosnosti. Feministične študije še po-

drobneje opravijo dekonstrukcijo pojma družine. Pokažejo, da t. i. jedrna družina ni realnost za veliko (večino) ljudi, zato družina kot monolitna, biološko konstituirana institucija ni ustrezna reprezentacija za množico družin, ki obstajajo v resničnem življenju. Poleg ideala družine, ki je sestavina kulturnega imaginarija, je v resničnem življenju vrsta ne-idealnih družinskih izkušenj. Ideal je podoba, ob kateri ljudje živijo; življenjske prakse pa so tiste, ki jih ljudje živijo. Ti premiki v pojmovanju družine in v kreativnosti pri ustvarjanju novih povezav se odrazijo pri raziskovanju. Upoštevati je treba npr. vse oblike družin in ne le tiste, ki jo določijo gospodinjstvo ali krvna/sorodstvena vez.

Razširjeno pojmovanje družine potrebuje tudi širše metodološke pristope, ki omogočajo sledenje odnosnosti in življenjskemu poteku. Raziskave postajajo longitudinalne in medgeneracijske. V sklepnem poglavju se avtorica vrne k metodološkimi vprašanjem o raziskovanju družine in zasebnega življenja. Posebej prikaže vpliv uporabljenih metod na »produkcijo« različnih podatkov o odnosih. Med drugimi predstavi metodo biografskega narativnega intervjuja in fotointervjuja.

Zaradi prepletenosti tem in »dekonstrukcije« ustaljenih prepričanj bo knjiga uporabna na več ravneh in za različne bralce, tako za študente kot tudi za raziskovalce.

Nives Ličen